

(המשך מעמוד 15)

רח התיכון במישור החוץ הגר, שה לאשה הממשלה תזכיר, שבו נאמר כי בדרך כלל לא רצוי שהערבים המתגוררים בישראל ישתתפו בבחירות הקרובות.

נאמר כי אפשר לתת לערבים את הזכות לבחור אך לא להיבחר, או לתת להם לבחור לפורום ערבי נפרד. אך ההצעה המרכזית היתה שלא לתת להם שום זכות בחירה.

כתב כהן: טרם הספקתי לברר מה מירת האמת בכך שכאילו גם חברינו אלישע סולק (המושל הצבאי של נצ"ר) ומיכאל הנגבי (המושל הצבאי של באר-שבע) היו ברעיה זו.

הערביסטים של הממשלה טענו כי "אין הערבים צריכים להשתתף (מסני ש) השתתפות הערבים בבחירות עלולה לסלק את יחסי הכוחות בין הירודים." נאמר כי הערבים, אינם רוצים להיות מעורבים בריב בין מיסלגות יהודיות.

באותה התקופה תקף משה שרת לא אחת את מפ"ם על מה שנראתה לו כעמדתה הצבועה. יכולתי לתבוע את חברי מפ"ם לדין על מעשים שעשו לערבים, לדברי שרת, בניגוד להוראותיו. הוא האשים. קיבוצים של מפ"ם בעבירות בתחום זה, וטען כי קיימת כמפ"ם. סתירה בין המידע והמעשה — טענה החוזרת בכל שנות קיומה של מפ"ם.

כאשר התקבל ב-1952 חוק שאישר בדעבר את תפיסתם של שטחים עצומים מאדמת הערבים במדינה, היה ציולינג המפ"מי אחד הנואמים העיקריים נגדו. אז השיב שרהאוצר אליעזר קפלן, איש מפ"א, כי 90% מן האדמות האלה נתפסו עוד בזמן שציולינג עצמו היה שרהחלקאות.

הדבר היה טיבעי. אדמות אלה העברו בחלקן הגדול לרשות הקיבוצים, ובין אלה בלטו קיבוצי מפ"ם.

בסוף 1952 דנה מועצת ההסתדרות בהצעת מפ"ם לאפשר לערבים להת-

שנוקטים חברי מיסלגות אחרות. "האחריות להסתאבות היא כללית."

לנין וסטאלין

בחדשים הראשונים של המדינה עוד התנהל בה ויכוח בין אנשי אחרות העבודה במפ"ם שללו כל תוכנית להקמת מדינה ערבית עצמאית ממערב לירדן" כי זו עתידה "לסגור חלק גדול מארץ ישראל בפני ההתיישבות היהודית." הם דגלו בארץ ישראל כולה כמדינה חרדייניונית, כאשר היהודים הם נושאי הריבונות הכלעדיים בארץ השלמה." נאמר בה כי

במלחמה הכאה ייכנסו ויטפחו שטחים אלה, ולערכים תינתן זכותם לאירגון אוטונומי באיזורים של ריכרזים ערביים במיסגרת המדינה האחדיה.

אין זה רחוק מתפיסת הלנין בוד כיום.

בנאהרון: עניין החלוקה (קרי: של מות הארץ) הוא מצפוני, ואין עליו כל פשרות. אנו מחנכים עליו, ואיננו יכר לים לסור ממנו.

ישראל גלילי: העצמאות הערבית כבר השיגה תכליתה במדינות הערביות. גם טענה זו שגורה כיום כפי רוב הליכוד.

אנשי השומר הצעיר במפ"ם נכנעו

לבון, חזן וגלילי (1955) הערבים כבר השיגו עצמאות — בחור

גם כעניין זה. הם פשוט השמיטו מן ההצעה שלהם את הנוסח של "מדינה ערבית עצמאית". התקבל מצע שאמר: "מפ"ם תילחם על החזרת שלמות הארץ, תוך הסכם בין עמים, על יסוד של הגדרה עצמית."

אף שעוד דובר אחר כך במדינה בחצי פה על "הגדרה עצמית", זנחה מפ"ם למדע עיקרון זה. הרעיון של מדינה פלסטינית ממערב הירדן נשכח מיד, וכמו בכל הנדשאים האחרים התאימה מפ"ם את עצמה לקו של ברגוריון, שניצח לאורך כל החזית.

מעניין שבכל הסוגיות האלה כמעט ולא נשמע קולו של משה סנה, שהיה אז דמות חשובה במפלגה. סנה, שתמך במרכיב השומר הצעיר, לא התעניין כמעט בבעיית היחס לפלסטינים ולא אורחים הערביים בישראל. אותו עניין נה בעיקר בעיית המעצמות.

בוויכוח על שלמות הארץ, במאי 1951, אמר סנה: "הרעיה כי יש... לפי תור את בעיית שלמות הארץ עליידי מתן אוטונומיה לאומית-תרבותית לערבים שאולה מתורה... שפשטה את הרגל. הרעיה שלנו, האומרת... עיקרון ההגדרה העצמית, שאובה מתורת לנין וסטאלין — שניצחה והצליחה."

יתכן שאלמלא נטשה מפ"ם או את עקרונותיה, לא היתה יכולה להישאר בממשלה של ברגוריון שניצעה את מלחמת-סיני (1956) בשותפות עם צרפת ובריטניה. יתכן גם שלא היתה מתבטלת לפני המערך בשנות ה-60, כאשר ויתרה על הופעתה העצמאית בבחירות והצטרפה למערך.

הרם המיסלגה נבע ממעשה זה. במערכת הבחירות הנוכחית חזת אוכלת מפ"ם את המירות המרים של מחוליה מן השנים ההם.

בנאהרון וחזן (1986) עניין שלמות הארץ הוא מצפוני

תוכנית החלוקה ובין רעיון ארץ-יש ראל השלמה. מפ"ם, על כל מרכיביה, דגלה בארץ-ישראל השלמה. אך בעוד שאנשי אחרות העבודה במפ"ם דגלו בכינון "ארץ ישראל השלמה כמדינה יהודית" והתיישבות היהודים בכל הארץ הבלתי-מחולקת, הסכים המרכיב של השומר הצעיר (מפ"ם הדיום) לקיום מדינה פלסטינית עצמאית ודמוקרטית" ממערב לירדן, יחד עם "זכות העם היהודי החוזר למורדתו להתיישב בכל חלקי ארץ-יש" ראל. המדינה הערבית. תתאחד עם מדינת-ישראל איחוד כלכלי ומדיני."

מן הטבע

ומן המציאות

יסמין הראל היא תל-אביבית צעירה (27), בת מישפחת אמנים — אביה הוא הצלן צבי הראל ורודה, אחי-אימה, הוא הצייר אורי הופמקלר — שפתחה השבוע את תערוכת ציוריה, אותה היא מגדירה כ"דמויות — דיוקנו של רעיון", בגלריית שי הנון התל-אביבית.

אומרת הראל, תלמידתם של משה פרופס המנוח ושל ישראל הירשברג, על יצירתה: "אל הדמויות שבציורי איני מתייחסת כאל קלסטר עצמי כמובן הנטורסליטי של המושגים, כי אם כמובן הרעיוני בלבד: העברת המשמעות הרצויה עליידי בחירה, הדגשה, השמטה והוספת יסודות צורניים בהתאם לרעיון מרכזי אחד."

"הרעיון המאחד — תחושה מסוימת, מצב פסי או רגשי, או אווירה מסוימת — הוא הקריטריון לבחירת המודלים, הרקע והשילוב ביניהם. ואלה, בשילוב הצבעים, מקורהאור והשתברות קרני-האור עליהם, הם היסודות הצורניים."

לא מפליא לכן שהמודלים של הראל הם מן הטבע והמציאות בלבד, כפי שאכן ניתן לראות בכל ציור מציוריה.

